

ИЗДАНИЕ НА СЪЮЗА НА ИЗОБРЕТАТЕЛИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ИНОВАТИВНО

В БРОЯ

- Събития
- Научни статии
- Големите български изобретатели
- Новини от света на бизнеса и интелектуалната собственост
- Предстоящи събития

Димитър Мишев

Брой 3 (21)/2024

ISSN: 2815-3502

Редакционна колегия

Проф. д.т.н. инж. Гаро Мардиросян – гл. редактор

Д-р инж. Марио Христов – зам. гл. редактор

Проф. д.с.н. Славка Лукипудис

Доц. д-р Роксандра Памукова

Маг. Милен Марков

Използвани са и материали от Интернет, сайта на Патентно ведомство на Република България <https://www.bpo.bg/>, сайт <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/bg/sheet/36/>, сайт на ИКИТ-БАН www.space.bas.bg, сайт на Съюза на изобретателите в България <https://sibulgaria.org/> и лични архиви.

Съдържание

Събития	3
XXII ИЗЛОЖЕНИЕ AGRA-AGROTECH-ITI'2024	
Научни статии	16
МЕТОД ЗА ПАРАЛЕЛНО РАЗВИТИЕ НА ФОКУСЕН ОБЕКТ	
Големите български изобретатели	20
ДИМИТЪР МИШЕВ	
Новини от света на бизнеса и интелектуалната собственост	25
Предстоящи събития	34
17 INTARG	
XXIV SGEM GEOCONFERENCE 2024	
TAIWAN INNOTECH EXPO 2024	

Събития

Agra-Agrotech-ITI'2024

От 20 до 24 февруари в Палата № 6 на Международния панаир Пловдив се проведе XXII изложение Agra-Agrotech-ITI'2024. Организатор е Съюзът на изобретателите в България (СИБ) в партньорство, сътрудничество и с подкрепата на Федерацията на научно-техническите съюзи в България и със съдействието на Центърът за развитие на интелектуална собственост и технологичен трансфер, Селскостопанската академия, Институтът за космически изследвания и технологии при БАН, Регионалната организация на изобретателите – Пловдив, „Пам Медика ЕООД“, Областната организация на НТС – Плевен и Териториалната организация на НТС – Монтана.

Над 52 000 посетители разгледаха полезни за фермери и специалисти експонати, демонстрирани от 530 изложители от 15 държави. Проявата обхваща всички направления и сектори на земеделието – иновации, наука, практика, технологии, техника, продукти, препарати, услуги и др.

На AGRA-AGROTECH-ITI'2024 се откриха 7 иновативни селскостопански сорта. Журито в състав

Председател:

проф. д-р Славка Лукипудис – зам.председател на СИБ

и членове:

проф. д-р инж. Гаро Мардиросян – изобретател, член на УС на СИБ

доц. д-р Роксандра Памукова-Майкълсън, член на УС на СИБ,

оцени представените иновативни сорта въз основа на съществените им икономически предимства – повишена продуктивност, качествени показатели, устойчивост към болести, засушаване и др.

Сред българските иновации бяха представени 2 биопрепарата за подхранване на всички видове растения – зеленчуци, овошки, лозови масиви и др.

ПРОЛЕТЕН ФУРАЖЕН ЕЧЕМИК СОРТ ЯСМИНА

ЗЛАТЕН ПЛАКЕТ

КАТЕГОРИЯ: СОРТОВЕ РАСТЕНИЯ, ПОРОДИ ЖИВОТНИ,
БИОЛОГИЧНО РАСТЕНИЕВЪДСТВО И ЛОЗАРСТВО

ИНСТИТУТ ПО ЗЕМЕДЕЛИЕ, ГР. КАРНОБАТ

Авторски колектив: проф. д-р Дарина Димова, проф. д-р Драгомир Вълчев

Защита на експоната Сорт Ясмина: признат за оригинален през 2021 година със заповед № 12-4 от 10.03.2021 на Министъра на МЗХГ. Издаден е сертификат с Рег. №11259P2, Заявка №1158, дата на заявката 12.11.2021 г., Приоритет – срок на действие 17.03.2048 г., публ. на заявката 03.1/15.03.2022 г.

Предимствата на сорта са в биологичния му тип на развитие (сее се на пролет), във високата му продуктивност и хранителна стойност на зърното в съчетание с добра устойчивост на болести. От 2022 година е признат за национален стандарт за пролетния многореден ечемик в България.

Информация произхода, поддържането и размножаването: Сорт Ясмина е пролетен фуражен ечемик, който е много добра алтернатива на зимните сортове. Сеитбата му позволява да се извършва до първата десетдневка на март месец.

Сорт "Ясмина" (КТ 2204) произхожда от хибридна комбинация Stander x Greel, извършена през 2009 година. Отборът на изходната линия е извършен през 2012 година под № 122. За изпитване в Конкурсни сортови опити е включена от 2014 година под № К-122-14. Линията е проучвана в демонстративен опит със сигнатура КТ 2204.

Систематична принадлежност – Двуреден ечемик (*Hordeum vulgare*, subsp. *Distichon* / L. / Koern., convar. *Distichon* / L. / var. *pallidum* / Schubl. /).

Биологичен тип – пролетен.

Стъбло – средно високо – средно 80 cm, здраво и еластично, с висока устойчивост на полягане. Розетката е полуизправен тип. Липсва окосмяване на листното влагалище на долните листа. Има антоцианово оцветяване на ушичките на флаговия лист - интензитет среден. Флаговият лист е полуизправен. Има слаб восъчен налеп на влагалището на флаговия лист. Има средно антоцианово оцветяване на върха на осилите.

Листа - средно широки ланцетовидни с нормално развити ушички и езиче.

Клас - полуизправен, паралелен, дълъг средно 8.0 cm, средно плътен, с къси осили.

Зърно – Зърното е сламено жълто, елипсовидно, без окосмяване на коремната бразда, добре изхранено, с маса на 1000 зърна от 35.62 g до 36.15 g.

Сорт Ясмина притежава добри качества на зърното. Хектолитровата маса достига до 64.10 kg. Сортът формира зърно с добра хранителна стойност, съдържанието на протеин достига до 13.37 %.

Ранозрелост – Ранен сорт, узрява с 2 до 5 дни преди стандартите. Продължителността на вегетационния период на сорта Ясмина е 109 дни. Гъстотата на посева е 551 класоносни стъбла на m². Сорт Ясмина е с средна устойчивост на кафява ръжда, чувствителен е на брашнеста мана и средно устойчив на листен пригор. Притежава висока устойчивост на полягане и пречупване на класа от класовата шийка.

Сорт Ясмина е високо продуктивен и средният добив е 650 kg/da, което е с 18.5 % повече зърно спрямо стандарта.

**ПУКЛИВА ЦАРЕВИЦА
КНЕЖА POP1
И ЗАХАРНА ЦАРЕВИЦА
КНЕЖА SWEET 1**

СПЕЦИАЛНА НАГРАДА ПЛАКЕТ

**КАТЕГОРИЯ: СОРТОВЕ РАСТЕНИЯ, ПОРОДИ ЖИВОТНИ,
БИОЛОГИЧНО РАСТЕНИЕВЪДСТВО И ЛОЗАРСТВО**

ИНСТИТУТ ПО ЦАРЕВИЦАТА, ГР. КНЕЖА

Автор: доц. д-р Георги Йорданов

Защита на експоната "Кнежа POP1": Сертификат № 11298; Приоритет: 11.07.2023; България

Предимства: Хубави, бели, едри и хрупкави пуканки, с овална форма, с добър търговски вид и много добри вкусови качества.

Проблем, който се разрешава: Здравословно, балансирано и вкусно хранене на хората с биологично активна и екологично чиста храна.

Вид на иновацията: Селекция на нови сортове растения

Област на приложение: Растениевъдство

Информация за произхода, поддържането и размножаването: Хибрид "Кнежа поп 1", пуклива царевица е създаден в Институт по царевицата- Кнежа, посредством контролирано кръстосване на самоопрашени линии царевица GC59POP05 и GC53POP99. Поддържането и размножаването на сорта се осъществява в Институт по царевицата - Кнежа, България. Растенията на хибрида са едри, жизнени, високи 250–260 cm с добри агрономически показатели - устойчиви на полягане, на важни болести по царевицата, като главня и фузариум, слабо братящи.

Кочаните са едри, дълги 21–23 cm, с 14 реда зърна и 50 броя зърна в реда, което осигурява около 700 зърна в кочан. На едно растение се формират средно по 1.3 броя стандартни кочани. Зърното е оранжево жълто, средно едро, твърдо. Обема на изпукване достига до около 43cm³/g зърно, при съотношение на изпукване 1 към 34.

Характерно е, че пуканките добивани от него са с отличен вкус, нежност и търговски вид. Хибридът дава хубави, едри и хрупкави пуканки с добър търговски вид и много добри вкусови качества. Пуканките са кремаво бели, с овална форма, подходящи както за директна прясна консумация, така и за карамелизиране, глазиране и други кулинарни цели.

Продуктивността на хибрида е стабилна - 550–600 kg/da стандартно зърно при неполивни условия на отглеждане на посева.

Защита на експоната "Кнежа SWEET 1": Сертификат № 11297/25.01.2024 на Патентно Ведомство Държава/и, където защитата е в сила: България

Предимства: Отлични вкусови качества при варене и печене на кочаните. Подходящ за свежа консумация и консервиране. Много добър търговски вид.

Проблем, който се разрешава: Здравословно, балансирано и вкусно хранене на хората с биологично активна и екологично чиста храна. Едри, жизнени растения.

Информация за произхода, поддържането и размножаването: Хетерозисният хибрид захарна царевица Кнежа sweet 1 е най-нова Българска селекция захарна царевица за храна на хората. Притежава отлични вкусови качества на зърното при варене и печене на кочаните. Подходящ е за свежа консумация и консервиране.

Растенията на хибрида са едри и жизнени. Височината достига 240–250 сантиметра. Устойчиви са на полягане и са с малко странични разклонения (братя), което е проблем при повечето захарни царевици. Изхранват средно по 1.3-1.4 броя кочани на растение. Кочаните са с много добър търговски вид - едри, цилиндрични, броя на редовете е 14–16. Достигат 22–23 сантиметра дължина и 290-300 грама тежина, с едро златисто жълто зърно. Зърното е златисто жълто, едро, захарен тип. Има отлични вкусови качества при варене, печене и консервиране.

Продуктивността е стабилна - 550–600 kg/da стандартно зърно при неполивни условия на отглеждане на посева.

Контакти: доц. д-р Георги Йорданов, Институт по царевицата – Кнежа, 5835, E-mail: mri_kneja@abv.bg, www.ic-kneja.com

ЦАРЕВИЧЕН ХИБРИД КНЕЖА 576 ЗА ЗЪРНО

ЗЛАТЕН ПЛАКЕТ

КАТЕГОРИЯ: СОРТОВЕ РАСТЕНИЯ, ПОРОДИ ЖИВОТНИ,
БИОЛОГИЧНО РАСТЕНИЕВЪДСТВО И ЛОЗАРСТВО

ИНСТИТУТ ПО ЦАРЕВИЦАТА, ГР. КНЕЖА

Селекционен колектив: ас. Красимир Павловски, доц д-р Валентина Вълкова,
доц. д-р Наталия Петровска

Предимства: Реализира добивния си потенциал при условие без напоявания. При трайно засушаване рязко се отличава от другите хибриди в средно-късната група с по-добрата си продуктивност. Подходящ е за отглеждане при сухи и поливни условия за зърно и силаж. Хибридът съчетава висока продуктивност с устойчивост към икономически важни болести и неприятели по царевицата. Сухоустойчив е.

Подходящ е за отглеждане при сухи и поливни условия за зърно и силаж.

Контакти: адрес/e-mail/тел./website: Институт по царевицата – Кнежа, 5835, Е-mail: mri_kneja@abv.bg, www.ic-kneja.com

СЕЛЕКЦИЯ ПАМУК СОРТ ТИАРА

ЗЛАТЕН ПЛАКЕТ

КАТЕГОРИЯ: СОРТОВЕ РАСТЕНИЯ, ПОРОДИ ЖИВОТНИ,
БИОЛОГИЧНО РАСТЕНИЕВЪДСТВО И ЛОЗАРСТВО

ИНСТИТУ ПО ПОЛСКИ КУЛТУРИ, ГР. ЧИРПАН

Автори: гл.ас. д-р Валентина Димитрова, проф. дсн Ана Стоилова

Защита на експоната: Заявка № 1162, сертификат № 11268 P2, Приоритет: 23/05/2018 за България

Проблем, който се разрешава: Нов сорт памук с подобро качество на влакното.

Сортът Тиара е създаден чрез отдалечена хибридизация и беккросна технология.

Сорт Тиара е ранен сорт памук. Влакното е бяло, с висок рандеман, средно дълго, средно фино, с добра здравина и изравненост по дължина. Сортът е стабилен, достатъчно хомогенен и ясно различим от всички други сортове.

Област на приложение: Нови сортове растения

Описание на отличителните белези: Сортът Тиара е създаден чрез отдалечена хибридизация и беккросна технология, от кръстосването на линия 413 – *Gossypium hirsutum* L. (2n=52) с дивия диплоиден вид *Gossypium davidsonii* Kel. (2n=26) и трикратно беккросиране на амфидиплоида (аллохексаплоида) (413 × *Gossypium davidsonii* Kel.) (2n=78), като първото беккросиране е в C₁, следващите две – във F₃BC₁. Изходното растение е отбрано във F₃BC₂ на F₃BC₁ и в потомството е извършван многократен негативен отбор по стопански най-важните признаци. През 2012 г., като селекционна линия № 550 е включен в контролен питомник, през 2013 г. е в предварително сортоизпитване, а от 2014 г. – в конкурсни сотови опити.

Сортът има средно висок храст с конична форма. Стъблото е червеникаво зелено, със силна окосменост в горната част и средна гъстота на листната маса. Листата са средно големи, с длановидна форма, 3–5 делни, със силна окосменост от долната страна, с налични жлези и тревисто зелен цвят. Плодните клонки са средно дълги, със средно дълги междувъзлия. Цветовете са кремави, без антоцианово петно в основата. Поленът е белезникав, а близалцето е разположено видимо по-високо от прашниците. Кутийките са малки до средно големи, с фина до грапава повърхност, с яйцевидна форма и средна издатина на върха. Отварят се много рано и се разпукват силно. Семената са средно едри, покрити с гъст мъх.

Тиара е ранен сорт с вегетационен период 106-117 дни, средно 112 дни, при 110 и 111 дни за стандартите Чирпан-539 и Авангард-264. По септемврийски сбор – 267 kg/da (критерий за ранозреелост) се изравнява със стандартния сорт Чирпан-539 – 265 kg/da надвишава Авангард-264 – 249 kg/da. Добивът на суров памук варира от 215 kg/da до 347 kg/da, средно 281 kg/da, като се изравнява с Чирпан-539 (стандарт за продуктивност) и значително надвишава Авангард-264 – 262 kg/da. **Добивът на влакно варира от 83 kg/da до 145 kg/da, средно 114 kg/da, при 112 kg/da за Чирпан-539 и 101 kg/da за Авангард-264.** Сортът залага 1-ва плодна клонка средно на височина 19.7 cm, като се

доближава до стандартните сортове – 20.0 cm и 18.9 cm. По рандеман на влакното – средно 40.3 % се изравнява с високорандеманния стандарт Чирпан-539 и превишава Авангард-264 (38.2%) с 2.1%. Отличава се с малко по-висок индекс на предене консистенция (SCI) – средно 110, при 108 и 107 за двата стандарта. Има малко по-нисък микронер (4.90 mic) от Чирпан-539 (5.09 mic), т.е. влакното му е малко по-фино, и се изравнява с Авангард 264 (4.88 mic). Средната дължина на влакното (UHML) е 24.7 mm, изравнява се с Чирпан-539 и 0.6 mm по-късо от това на Авангард-264. По здравина на влакното - средно 27.6 g/tex се изравнява с Чирпан-539 и надвишава Авангард-264 (26.7 g/tex). По другите технологични показатели на влакното се изравнява с двата стандарта.

На естествен инфекциозен фон няма развитие на вертицилийно увяхване и бактериоза. На изкуствен инфекциозен фон сортът е чувствителен към причинителите на вертицилийно увяхване както и стандартните сортове.

Сортът е стабилен, достатъчно хомогенен и ясно различим от всички други сортове.

Контакти: Институт по полски култури, 6200 гр. Чирпан, бул. Г. Димитров № 2, тел./факс: 0416 93133; e-mail: iptp@abv.bg; <http://www.iptp-chirpan.org>

СЕЛЕКЦИЯ ПАМУК СОРТ ОРФЕЙ

ЗЛАТЕН ПЛАКЕТ

КАТЕГОРИЯ: СОРТОВЕ РАСТЕНИЯ, ПОРОДИ ЖИВОТНИ,
БИОЛОГИЧНО РАСТЕНИЕВЪДСТВО И ЛОЗАРСТВО

ИНСТИТУ ПО ПОЛСКИ КУЛТУРИ, ГР. ЧИРПАН

Селекционен колектив: проф.д-р Нели Вълкова, доц. д-р Минка Колева

Защита на експоната: Заявка № 1212, сертификат № 12285 P2, Приоритет: 29.11.2015; за България

Предимства: Растенията са ниски до средно високи. Влакното е бяло, средно дълго, средно фино до грубо, много здраво, с висока до много висока равномерност. **По микронер и зрелост влакното се изравнява със стандартите, по здравина и равномерност – значително ги превишава.**

Проблем, който се разрешава: Нов ранозрял високодобивен сорт памук.

Сорт „Орфей“ е създаден чрез вътревидова хибридизация между българските сортове „Хелиус“ и „Чирпан 539“

Област на приложение: Нови сортове растения

Описание: Сорт „Орфей“ е създаден чрез вътревидова хибридизация между българските сортове „Хелиус“ и „Чирпан-539“ през 2009 г. След неколнократен отбор през следващите години, през 2012 г. е реколтивирана стабилизираната линия, която през 2013 г. е изпитана в контролен питомник. От 2014 г. линията е в сортоизпитване: през 2014 г. – в предварително, а от 2015 до 2017 г. е в конкурсно сортоизпитване. В системата на ИАСАС е изпитан през 2021 и 2022 г.

Растенията са ниски до средно високи. Стъблото е изправено, червеникаво зелено, средно до силно мъхесто в горната част. Храстът е с кълбовидна форма, с полугроздовиден тип на цъфтеж. Плодните клонки са средно дълги, с високо залагане на първа плодна клонка. Листата са длановидни, малки до средно големи, със средно интензивен зелен цвят и средна до силна мъхестост на долната страна, с присъствие на жлези. Гъстотата на листната маса е средна. Цветовете са с белезникаво оцветяване на венчелистчето, с отсъстващо или много слабо петно.

Кутийките са яйцевидни, със среден размер, с къса дръжка, 4–5 делни, със средна издатина на върха. Отварят се много рано и имат високо съдържание на влакно. Степента на отваряне при пълна зрялост е силна. Масата им е около 4.8 g. Семената са средно едри, покрити с бял мъх. Влакното е бяло, средно дълго, средно fino до грубо, много здраво, с висока до много висока равномерност.

По технологични показатели на влакното: по микронер и зрелост се изравнява със стандартите; по здравина и равномерност – значително ги превишава, а по дължина се изравнява със Чирпан-539.

Вегетационният период на сорта е 104–111 дни и узрява 1–2 дни преди стандартите. На естествен инфекциозен фон няма развитие на вертицилийно увяхване и бактериоза. На изкуствен инфекциозен фон сортът е чувствителен към причинителите на вертицилийно увяхване.

Средно за 2 години при неполивни условия е показал общ добив неомаганен памук 205.2 kg/da.

Контакти: Институт по полски култури, 6200 гр. Чирпан, бул. Г.Димитров № 2, тел: 0416 93133; e-mail iptp@abv.bg; <http://www.iptp-chirpan.org>

НОВ ЕДРОЛИСТЕН СОРТ ТЮТЮН „ВИРЖИНИЯ“ 0842

ЗЛАТЕН ПЛАКЕТ

КАТЕГОРИЯ: СОРТОВЕ РАСТЕНИЯ, ПОРОДИ ЖИВОТНИ,
БИОЛОГИЧНО РАСТЕНИЕВЪДСТВО И ЛОЗАРСТВО

ИНСТИТУТ ПО ТЮТЮНА И ТЮТЮНЕВИТЕ ИЗДЕЛИЯ, ПЛОВДИВ

Селекционен колектив: ас. д-р Марина Друмева-Йончева, проф. Христо Георгиев Бозуков, доц. д-р Мария Георгиева Къшева, доц. д-р Йовчо Георгиев Кочев

Защита на експоната: Сертификат рег. № 11281 P2

Проблем, който се разрешава: Понастоящем в България се отглеждат няколко чужди сорта от сортова група „Виржиния“ (PVN-1, PVN-2023, Hevesi) и само два български сорта – „Виржиния“ 0454 и „Виржиния“ 0514 които са в Официална сортова листа на България. Всички тези сортове са хибридни, създадени чрез хетерозисна селекция. В прилагането на хетерозисната селекция се търсят изходни сортове и форми с различни биологични особености, които в първа генерация имат подчертан хетерозисен ефект.

Тютюнът от сортова група „Виржиния“ е най-отглеждания в света и е основна съставка за производство на цигари от типа „американ бленд“ и „виржиния бленд“. Тютюнът като самоопрашващо се растение, за получаването на хетерозисни семена изисква допълнителни грижи и труд по време на цъфтежа. Това при съвременния дефицит на работна ръка, прави производството на семена от тях трудоемко и скъпо, като продажната цена на произведените семена е съответно за вносните от **10 300 лв/кг** (PVN-1, PVN-2023) до **25 000 лв/кг** (Hevesi) и **3500 лв/кг** за българските („Виржиния“ 0454 и „Виржиния“ 0514).

Описание на отличителните белези: Новият едрolistен сорт **Виржиния 0842**, получен от консолидирана линия, селектирана в Институт по тютюна и тютюневите изделия /ИТТИ/ от проф. Борис Чинчев, чрез *междусортowa хибридизация* между сортовете **Virginia D + Virginia 385**. Височината на растението е 164–178 см. Броят на листата е 28–34. Вегетационният период от разсаждане до масов цъфтеж е 68–72 дни. Линията е толерантна на Картофен ипсилон вирус /PVY /. Като директен сорт, производството на семена от Виржиния 0842 не е толкова трудоемко и скъпо, поради което цената на произведените семена е около **2000 лв/кг**.

Едрolistният тютюн линия „Виржиния“ 0842, е със сравнително къса вегетация **и притежава необходимите количествени и качествени показатели, близки или превъзхождащи същите на контролата „Виржиния“ 0514**.

От икономическа гледна точка, технологичния показател условен цигарен рандеман (брой цигари в килограм тютюн) за всеки сорт е много важен. Зависимостта между цигарения рандеман и физичния показател плътност на листа е обратно пропорционална. При сорт „Виржиния“ 0842 се установяват **по-добри стойности за цигарения рандеман от тези в контролата**.

Стойностите на съотношението на класите при линия „Виржиния“ 0842 **и добива на сух тютюн от декар надвишават тези от контролата**.

Химичните показатели на новият сорт също са много добри. Стойностите на общите захари при Виржиния 0842 са високи и при двете класи (11.10–20.10) Съдържанието на пепел е ниско – в интервала 9.41% до 9.61 %, а това е показател за висока съдържателност на листата. Общият азот за Виржиния 0842 е в интервала 1,95–2,81 %, а при контролата 3.04–3.61. Съдържанието на никотин в листата на Виржиния 0842 е по-високо от това в контролата Виржиния- 0514.

Контакти: адрес/e-mail/тел./website: . h.bozukov@abv.bg; itti_markovo@abv.bg
0887 911 535; 0884 332 449

**ОРГАНОМЕДЕН ПРЕПАРАТ №112380/2020;
ОРГАНИЧЕН ПТИЧИ ТОР №113688/2023.**

СРЕБЪРЕН МЕДАЛ

**КАТЕГОРИЯ: БИОЛОГИЧНО РАСТЕНИЕВЪДСТВО, ПЧЕЛАРСТВО,
ВИНАРСТВО, ДИЗАЙНЕРСКИ ОПАКОВКИ, НОВИ МАШИНИ И
ТЕХНОЛОГИИ**

Автор: д-р инж. Добринка Станева

Защита на експоната: Заявка №112380 и №113688. Държава, където защитата е в сила: Република България.

Предимства: енергоспестяваща технология на производство; оползотворяване на отпадъчен материал; стабилно фазово състояние на работните разтвори; практическа реализация с доказани ефекти; не замърсява околната среда; многофункционално действие.

Проблем, който се разрешава: иновативни технологии с използване на органични торове и препарати с висока ефективност в биоземеделieto – чиста продукция.

Област на приложение: Торове и препарати за селското стопанство.

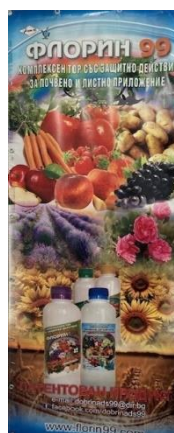
Описание на ОРГАНОМЕДЕН ПРЕПАРАТ

Изобретението се отнася до състав на органичен птичи тор, който намира приложение в селското стопанство за почвено торене и листно подхранване на всички видове растения, зеленчуци, овощки, лозови масиви и др.,

Описание на ОРГАНИЧЕН ПТИЧИ ТОР

Изобретението се отнася до състав на органичен птичи тор, което намира приложение в селското стопанство за почвено торене и листно подхранване на всички видове растения, зеленчуци, овощки, лозови масиви и др.

Контакти: гр. Бургас, ул. Македония 97А, dobrinads99@dir.bg, тел.: 0898 348 119.

Научни статии

МЕТОД ЗА ПАРАЛЕЛНО РАЗВИТИЕ НА ФОКУСЕН ОБЕКТ

Проф. д-р инж. Георги Ламбаджиев

Същност на метода

По отношение на предварително набелязани свойства, функции или структури фокусният обект се усъвършенства поотделно. След това по двойки се интегрират получените решения и накрая се свързват с фокусния обект.

Според представата ни фокусният обект е позициониран в точка от функционалната равнина на търсене на решение. В различни направления през тази точка преминават скалите на управляващите параметри, по отношение на които може да се усъвършенства фокусния обект. Всяко направление притежава скала на степени на изменение на обекта в границите от -1 до +1. В центъра на скала в точка 0 е позициониран фокусният обект. Всяко преобразуване на обекта в конструктивен аспект (0....+1) или в деструктивен аспект (0....-1) може да се нанесе върху скалата и по този начин да се формира върхът на съответния граф.

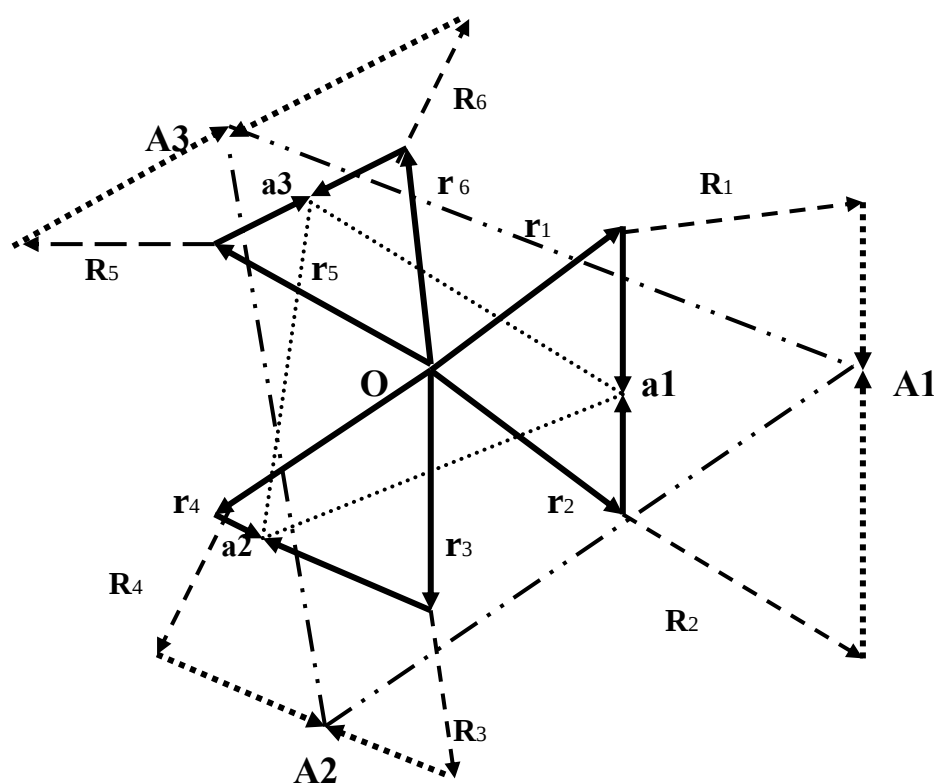
Алгоритъм за паралелно развитие на фокусен обект

1. Определете най-характерните структурни особености (елементи), свойства, функции и основни управляващи параметри. Номерируйте ги в низходящ ред на тяхната значимост, съгласно критериите:

- максимална скорост на развитие
- максимална интензивност на взаимодействие на фокусния обект с други обекти по отношение на енергийни, информационни и масообменни потоци
- максимално интензивност на комуникация на фокусния обект с управляващата система
- други аспекти на хомеостаза или развитие.

2. Усъвършенствайте фокусния обект последователно и независимо по отношение на всеки от основните му характеристики. Всяко усъвършенстване на фокусния обект се превръща в реален или във фантастичен радиален обект $r_1, r_2, r_3, r_4, r_5, r_6$ (фиг.1) от първо ниво на синтез.

3. Обединете получените вторични радиални обекти $R_1 \dots R_6$ по двойки до получаване на интегрални обекти от второ ниво на синтез. На фиг. 1 радиални обекти R_1 и R_2 са обединени в интегрален обект A_1 ; R_3 и R_4 в A_2 ; R_5 и R_6 в A_3 .

Фиг. 1. Схема на взаимовръзки в процеса на паралелно развитие на фокусен обект O чрез радиални обекти $r_1, r_2, r_3, r_4, r_5, r_6$, интегрални обекти от първо ниво a_1, a_2, a_3 ; радиални обекти R_1, R_2, R_3 , интегрални обекти от второ ниво A_1, A_2, A_3

4. Ако не е възможно да се образуват всички вторични радиални обекти $R_1 \dots R_6$ то интегрирането може да се осъществи между първичните радиални обекти $r_1, r_2, r_3, r_4, r_5, r_6$, като от r_1 и r_2 се формира интегрален обект a_1 от първо ниво на синтез, от r_3 и $r_4 \rightarrow a_2$, от r_5 и $r_6 \rightarrow a_3$ (фиг. 1).

5. Възможен е и хибрид от радиални обекти от първо и второ ниво, който вариант не е илюстриран.

Получените интегрални обекти от първично, вторично или междинно ниво на развитие могат да бъдат реални или фантастични.

6. Рационализирайте получения синтез до нивото на практически осъществим и приложим обект, свързан с оригиналния фокусен обект функционално, структурно или чрез определени свойства.

Примери

1. Оценка на личността

1.1. Подбор на сътрудник или съпруг(а)

Протича персонално представяне на кандидати за конкретно работно място. Председателят на комисията по подбор на кадри наблюдава кандидатите с премрежен поглед и от време на време затваря очи. Той анализира поведението на всеки кандидат, определя характерния му жест, мимика, тембър, физиономия, стил на обличане и други. После се опитва да си спомни в кое познато лице е видял тези характерни особености.

Ако ги е забелязал в различни лица, той обединява техния психологически портрет в едно и по този начин се мъчи да произведе същността на представящия се кандидат. Ако тази същност е приемлива за предлаганата работа, то кандидатът преминава на следващо ниво на преценка.

Ако някоя характеристика на кандидата е на границата между оценка “да” или “не”, то може да се преувеличат трудностите, които бъдещата работа би му създала в този аспект, за да се провери как ще реагира на тях. Този метод може да се използва и при подбор на съпруг(а).

1.2. Личностна самооценка

- Съставете списък от основните си качества.
- Определете главното от тях.
- Съчетайте главното с второстепенните качества.

- Намерете приложение на тези съчетания от качества.
- Приложете резултатите върху самочувствието си!

2. Рационализация

2.1. Пример за еднопараметрична процедура

1. Фокусен обект: автомобилна гума.
2. Основни характеристики на фокусния обект:
 - единична камера,
 - фиксирана форма.
3. Изменени характеристики на фокусния обект:
 - многокамерна вместимост,
 - променлива форма.
4. Радиални обекти:
 - пчелна пита,
 - чадър.
5. От съчетаване на конструкцията на пчелна пита с конструкцията на чадъра се образува например: многослойна, многокамерна автомобилна гума с променлива геометрия и регулируема радиална твърдост.

1.2. Пример за двупараметрична процедура

1. Фокусен обект: тухла.
2. Основни характеристики на фокусния обект: форма, цвят, маса, големина, обем, дълготрайност.
3. Главно свойство: твърдост.
4. Съчетание от двойки свойства:
 - твърдост-форма,
 - твърдост-цвят,
 - твърдост-маса,
 - твърдост-големина,
 - твърдост-обем,
 - твърдост-дълготрайност.
5. Области на приложение на двойки свойства:
 - линия,
 - декорация,
 - оръжие,
 - строителен материал,
 - единица за обем,
 - настилка.

Големите български изобретатели

ДИМИТЪР МИШЕВ

Димитър Мишев е роден в Ловеч през 1933 г. В ловешкото Основно училище „Панайот Пипков“ той учи в класната стая, в която през 1901 г. учителя по пеене Панайот Пипков създава мелодията на химна „Върви, народе възродени!“. През 1951 г. завършва с пълно отличие Народна мъжка гимназия „Христо Кърпачев“. Квалификация като радиотелевизионен инженер получава през 1957 г. от Висшия машино-електротехнически институт в София, сега Технически университет. Още като студент Димитър Мишев се включва в изследователската група по разработката на първия телевизионен център в България и участва в първото телевизионно предаване у нас.

Димитър Мишев работи последователно като старши инженер (1959–1960), технически ръководител на телевизионен център (1962–1963), ръководител на секция „ТВ системи“ (1965–1974). На научния фронт: ръководител е на катедра „Радиотехника“ (1970–1974), създател и пръв ръководител на секция „Дистанционни изследвания на Земята от Космоса“ (1975–1998), директор на лаборатория за слънчево-земни взаимодействия (1990–1993. От), ръководител на секция „Дистанционни изследвания на Земята и планетите“ (1990 – 1998). От 1996 г. е директор на Централната лаборатория за слънчево-земни въздействия. Доктор на техническите науки (1971) и старши научен сътрудник I степен(професор) от 1974 г. Преподавател е в ВМЕИ – София и Варна, Минногеоложкия институт в София, Центъра за подготовка на космонавти „Юрий Гагарин“, Москва, Пловдивския и Софийския университет.

Димитър Мишев е избран за академик на Българска академия на науките през 1995 г. Академик е още и на Международна академия по астронавтика - Париж, Международна инженерна академия и Международна академия на науките на Европа и Азия (IEAS).

Димитър Мишев участва в разработки и внедрявания в областта на космическите изследвания и телевизионната и комуникативната техника. Един от основните създатели на цветната телевизия в България и един от инициаторите и лидерите на научните програми за българските космически програми, включително и за полетите на двамата български космонавти Георги Иванов и Александър Александров. Създател и пръв ръководител е на едно от най-перспективните и най-приложни направления в аерокосмическите технологии, а именно Дистанционните изследвания на Земята от Космоса.

Академик Мишев е автор и съавтор на над 65 патента за изобретения – български, руски и френски, на над 300 публикации в наши и чуждестранни научни списания. Автор е на 40 книги, учебници и ръководства сред които „Телевизията в България“, „Сателитна и кабелна телевизия“, „Global change and Bulgaria“, „Дейци на българското инженерно-архитектурно дружество 1893–1949 г.“,

„First results of 1999 total eclipse observations“, „Телевизията в света на високите технологии“, „Дистанционни изследвания на Земята от Космоса“ и др. Член на около 20 международни и национални научни асоциации, федерации и дружества.

Под ръководството на акад. Димитър Мишев е създадена уникалната за времето си Спектрометрична система „Спектър-15“, специално разработена по програмата за полета на първия български космонавт Георги Иванов. Също под негово ръководство е създаден апаратурния комплекс „България 1300 – II“, работил на борда на сателита „Метеор-Природа“, изведен в околоземна орбита през 1981 г. в чест на 1300-годишнината от създаването на българската държава.

Спектрометричната система „Спектър-15“, разработена по програмата за полета на първия български космонавт

Почти същият колектив разработи и спектрометричната система „Спектър-256“ по научната програма „Шипка“ за полета на втория български космонавт Александър Александров.

Спектрометричната система „Спектър-256“

Когато през 2001 г. акад. Димитър Мишев стана десетият учен в света и първият от бившите социалистически страни, удостоен с наградата на Международната академия по астронавтика "За съществени и дълготрайни приноси в развитието на космическите науки", той занесе грамотата в Централната лаборатория по слънчево-земни въздействия при БАН – лабораторията, която създаде и ръководи, и заяви, че е дал своя малък принос за славата на България: "Приемам тази изключително висока награда и като заслужена оценка за постиженията и приносите на българските учени, включително на тези, които работят в областта на изследването и използването на космическото пространство. Моите успехи в науката се дължат на съвместната работа с моите сътрудници, докторанти, колеги от страната и чужбина".

За своята изобретателска дейност акад. Мишев е вписан в Златната книга на българските откриватели и изобретатели. Носител е на званието „Почетен изобретател на България“, кавалер е на Почетния знак на Международната академия по

астронавтика (1981 г.), Почетния медал „Интеркосмос“ (1987 г.), Медал „Константин Циолковски“ (1989 г.), Медал „Сергей Корольов“ на Руската академия на науките (2002 г.). Първи носител е на наградата „За особен принос в науката“ на Министерство на образованието и науката на Република България (2002 г.), както и посмъртно на Медал „Мстислав Келдиш“ на Федерацията по космонавтика на Русия (2003 г.) и Орден „Стара планина“ I ст. за изключителен принос, за развитието на космическите изследвания и във връзка с 25-годишнината от първия полет на българин в Космоса (2004 г.)

Акад. Мишев обичаше да работи с младите в науката. И те го обичаха, тъй като знаеха девиза му: "Когато е за работа, аз оказвам помощ не с лъжицата, а с лопатата!" Той се гордееше с над 20 сполучливо защитили докторанти от страната (между тях е космонавтът Георги Иванов, както и главният редактор на списание „Иновативно“) и чужбина и с над 150 дипломанти. Хиляди бяха студентите му, които го обичаха, уважаваха и си спомнят с добро и благодарност до днес.

„Възрастта не е положение, а възприятие. Много ми е мъчително, когато се срещам с младежи, които от дълго време по дух, по интензивност (включително и интелектуална) са пенсионери... А познавам и съм работил с доста учени, които творят дейно до последните си дни“ – казваше академикът.

Малцина може би знаят, че акад. Мишев в продължение на осем години четеше лекции по история на малкия екран в България на студентите от Факултета по журналистика в Софийския университет "Св. Климент Охридски". И през всичките години не изостави... цигулката си, с която се беше прехранвал по заведенията през студентските си години. Беше първокласен музикант...

Акад. Димитър Мишев работеше до последните си дни. Отиде си от този свят изпълнен с нови идеи и планове за бъдеща работа.

Новини от света на бизнеса и интелектуалната собственост

**Зам.-министър Гигов: Българският бизнес
може да кандидатства за 127 млн. лв.
за разработване на иновации до 15 май**

Българският бизнес може да кандидатства по отворената от Министерството на иновациите и растежа (МИР) процедура за разработване на иновациите в предприятията с бюджет от 127 млн. лв. по програмата „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ (ПКИП). Компаниите могат да получат помощ между 50 000 и 500 000 лв.

Крайният срок за подаване на проектни предложения е 15 май. Това заяви зам.-министърът на иновациите и растежа Мартин Гиков на дискуссионна среща на тема „Иновациите – водещ фактор в развитието на предприятията и регионите 2024 – предизвикателства и възможности“, организирана от Съвета по иновации, дигитализация и нови технологии към Българската търговско-промишлена палата (БТПП).

На събитието присъстваха зам.-министърът на икономиката Ивайло Шотев, представители на БТПП, изпълнителният директор на Фонда на фондовете Павел Лисев, изпълнителният директор на Българската банка за развитие Цанко Арабаджиев и представители на бизнеса.

Зам.-министър Гиков представи възможностите за насърчаване на българските предприятия по линия на двете европрограми на МИР.

„Преди дни обявихме за обществено обсъждане процедурата за подкрепа на семейни фирми, предприятия от творческите индустрии и занаятчиите с бюджет 117,5 млн. лв. Предстои и отваряне на процедура за защита на индивидуалната собственост с бюджет от 24 млн. лв.“, каза още по време на срещата Гиков. Той представи и мярката за подпомагане въвеждането на технологии от областта на индустрия 4.0, по която ще има възможност за микс между грантови и финансови инструменти в общ размер на 101 млн. лв.

„Чрез внедряването на иновации българската икономика ще бъде много по-конкурентоспособна“, подчерта заместник-министърът. Той припомни, че първата процедура за внедряване на иновации в предприятията от ПКИП е приключила с подадени над 700 проектни предложения.

По Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ (ПНИИДИТ) е предвидено участие на български организации в институционализирани европейски партньорства с цел стимулиране на международното научно сътрудничество и участието на български предприятия в рамковите програми на Европейския съюз. Средствата са в размер на 96 млн. лв. *„Основно предизвикателство е да се увеличи капацитетът за технологичен трансфер, така че самата инфраструктура и екосистемата между университетите и бизнеса да работи по-добре. В момента у нас няма нито един високотехнологичен фонд“*, каза още зам.-министър Гиков. Той посочи, че пазарните консултации за създаване на Фонд за иновации в предприятията с публичен ресурс от 66,7 млн. лв. се провеждат до 8 март. След това предстои да бъде стартирана процедура за избор на финансов посредник за изпълнението му

Източник:
МИР

Министър Стойчева отличи световен лидер в автомобилната индустрия за инвестиция в иновативен бизнес у нас

*Голямата награда „Инвеститор на годината“ за 2023 г.
въръчи вицепремиерът Мария Габриел
на „Шнайдер Електрик България“ ЕООД*

В Министерството на иновациите и растежа работим целенасочено за това България да се утвърди като привлекателна дестинация за инвеститори с добри и предвидими условия. От началото на мандата на правителството имаме рекорден брой инвеститори – връчени са 23 сертификата по Закона за насърчаване на инвестициите за 510 млн. лв. и 2022 работни места. Това е с 41% повече от същия период за миналата година. Това заяви снощи министърът на иновациите и растежа Милена Стойчева по време на официалната церемония „Инвеститор на годината“ за 2023. На нея бяха отличени едни от най-значимите инвестиционни проекти, реализирани у нас, през изминалата година. Събитието се организира за осемнадесети път от Българската агенция за инвестиции (БАИ) към Министерството на иновациите и растежа (МИР). Министър Стойчева отличи един от световните лидери в автомобилната индустрия „Нидек Елесис Ар енд Ди Юрп България“ ЕООД с наградата „Инвестиция в иновативен бизнес“. Компанията е част от японската корпорация Нидек и е сред най-големите производители на електрически двигатели и компоненти в своята сфера с мащаба на производство, степен на специализация и конкурентни дейности. „Нидек България“ инвестира близо 5 млн. лв. в създаване на експортен екип за научна и развойна дейност у нас, която е съсредоточена върху разработване на инвертори за електронна тяга, бордови и извънбордови зарядни устройства, преобразуватели и всякакви приложения за моторни задвижвания. По проекта се откриват над 70 работни места.

На церемонията Стойчева посочи още, че визията на МИР за 2024 г. се основава на технологиите, човешкия капитал и развитието на екосистемата. „Приоритет на Министерството е създаването на благоприятна среда за развитие на иновации, сътрудничество между бизнеса, академичната общност, правителството и всички местни структури. Също така и превръщането на България в иновационен хъб в Югоизточна Европа, която да бъде лидер и да обедини иновационните долини в региона“, заяви министърът на иновациите и растежа.

Голямата награда за „Инвеститор на годината“ за 2023 г. получи „Шнайдер Електрик България“ ЕООД – лидер в дигиталната трансформация на енергийния мениджмънт и автоматизацията и световен производител на електрически компоненти. Отличието връчи заместник министър-председателят и министър на външните работи Мария Габриел.

Наградата за „Инвестиция в разширяване на бизнеса“ връчи министърът на икономиката Богдан Богданов на една от най-известните марки за спорт на открито „Амер Спортс България“ ЕООД.

В категория „Инвестиция на зелено“ победител стана „Глас Контрибюшън“ ЕАД за инвестиция в разширяването на стъкларския завод „Рубин“ в гр. Плевен с фокус върху намаляване на въглеродните емисии. Наградата беше връчена от изпълнителния директор на Българската агенция за инвестиции Мила Ненова.

Наградата „Инвестиция в човешки капитал“ връчи министърът на транспорта и съобщенията Георги Гвоздейков на фирмата „Технически компоненти България“ ЕООД. Отличието „Устойчив бизнес“ отиде в „Бадер България“ АД. Наградата връчи изпълнителният директор на Българската банка за развитие Цанко Арабаджиев.

За „Община в България с най-много инвестиции за 2023 г.“ беше отличена Община Стара Загора. Наградата беше връчена от заместник-министъра на вътрешните работи Христо Стефанов на кмета на Община Стара Загора Живко Тодоров. Наградата „Инвестиция с нисък въглероден отпечатък“ отиде в „Хайделберг Матириълс – Девня цимент“ АД, като я връчи министърът на околната среда и водите Юлиан Попов. За „Инвестиция с висок принос за развитие в региона“ беше наградена „Синьо лято“ от министъра на земеделието и храните Кирил Вътев.

Тази година наградата „Успешен стартъп“ получи три стартиращи предприятия – „Барин Спортс“ АД, „Келвин Хелт“ АД и „Дайе“. Отличията връчиха заместник-министърът на иновациите и растежа Мартин Гиков, заместник-министърът на транспорта и съобщенията Димитър Недялков и заместник-министърът на труда и социалната политика Николай Найденов.

Източник:
МИР

Министър Стойчева стартира работната група за създаване на Българска космическа агенция

Министърът на иновациите и растежа Милена Стойчева стартира първото заседание на работната група за създаване на Българска космическа агенция.

„Космосът има стратегическо значение за обществото, дългосрочната конкурентоспособност, икономическия растеж и работните места. България има 50-годишна традиция в областта на космическите изследвания и технологии. Традицията продължава успешно и през последните години – България се включва активно в различни инициативи и дейности, свързани с овладяването на космоса и използването на космическите постижения“, заяви министър Стойчева по време на заседанието.

Тя подчерта, че стратегическата цел на България е да увеличи участието си в Европейската космическа агенция, да използва по-активно възможностите на Агенцията за участие в космическата програма на ЕС (EUSPA), както и да насърчава международните партньорства.

Министърът на иновациите и растежа припомни, че България стана 32-рата страна, подписала Споразуменията „Артемида“ на НАСА, което ще укрепи стратегическото ни международно партньорство в космическите технологии.

Към Министерството на иновациите и растежа вече е създадена междуетатствена работна група, която трябва да изготви Стратегия за национална космическа политика до края на 2024 г. Някои от основните приоритети в нея включват развитие на конкурентоспособен национален космически сектор, засилване на международното сътрудничество и ускоряване на присъединяването на България към Европейската космическа агенция като асоцииран член и създаване на възможност за развитие на екосистемата в сектора.

Беше подписано и писмо за намерение за сътрудничество между Министерството на иновациите и растежа и Axiom Space. И двете страни декларира намерението си да ангажират и подкрепят чрез съответните си функции дългосрочно и устойчиво сътрудничество в областта на космическите иновации, технологиите и научните изследвания.

„В тази стъпка виждам оптимизъм за бъдещето на България, особено за младото поколение, което може да чертае мечтите си оттук и да избира оттук да гради решения, както в европейски, така и в световен мащаб“, коментира министър Стойчева.

Източник:
МИР

Предстоящи събития

**17th International Invention
and Innovation Show INTARG®**

21-22-23 May 2024

**International Congress Centre
Katowice, Poland**

**NEW TECHNOLOGIES, PRODUCTS, SERVICES AND SOLUTIONS
for industry, environment, health, medicine and everyday life**

Organizers

Main International Honorary Patron and Partner

Honorary International Patron

www.intarg.pl

**XXIV SGEM GeoConference 2024! Get Your Paper Indexed
in SCOPUS, Clarivate and the most important scientific
databases**

**XXIV SGEM GeoConference 2024 - evaluated and indexed
by most important Scientific Databases - Scopus,
Clarivate, EBSCO, ProQuest etc.**

**29 June - 8 July 2024
Call for Abstracts**

**XXIV SGEM GeoConference 2024 is focused on Global
Warming, Climate Change, CO2 Reduction, Biodiversity, and
Green Technologies for a Sustainable Future.**

email: sgem@sgem.org

2024 HAPPY LUNAR NEW YEAR

Taiwan Innotech Expo
台灣創新技術博覽會

OCT.17-19, 2024 TWTC Hall 1

2024 WIAC, The registration fee is US\$250.

The 7th WORLD INVENTION ACADEMIC CONFERENCE

Dear Inventors, Innovators, Entrepreneurs, Academicians and Researchers, invitation

1-PROGRAM AT A GLANCE

WIAC 2024 The 7th WORLD INVENTION ACADEMIC CONFERENCE competition will be held, hosted by Korea Invention Newspaper and sponsored by IFIA, World Inventors Association, and Asian Invention Association.

■ Take on the golden chance to win additional special awards from overseas invention groups and associations

2-There will be no physical exhibition or awards ceremony for this competition, and you are invited to this event, which will be held online, where applications will be judged and awarded based on the creativity, innovation, and technicality of the ideas.

3-For complete information about WIAC, request "Brochures and Forms" online and submit your application by email.

4-All winners of WIAC will receive an award certificate, special award certificate, medal and award package.

After the event ends, it will be delivered to the winner's address by international express airmail.

Registration Deadline: 30, April 2024, kinews5@naver.com

Award Ceremony: 25, May 2024 , (ONLINE held)

Двадесета юбилейна международна
научна конференция
"Space, Ecology, Safety – SES 2024"

От 22 до 25 октомври 2024 г. ще се проведе поредната Двадесета юбилейна международна научна конференция Космос, Екология, Сигурност (Space, Ecology, Safety) – SES 2024

посветена на
45-годишнината от полета на
първия български космонавт Георги Иванов

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
ИНСТИТУТ ЗА КОСМИЧЕСКИ
ИЗСЛЕДВАНИЯ И ТЕХНОЛОГИИ
БЪЛГАРСКО АСТРОНАВТИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО

ДВАДЕСЕТА ЮБИЛЕЙНА МЕЖДУНАРОДНА
НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ
посветена на
45-тата годишнина от полета на първия
български космонавт
Георги Иванов

**КОСМОС
ЕКОЛОГИЯ
СИГУРНОСТ**

художник П. Стоянов

22 – 25 октомври 2024 г.
София

Институт за космически изследвания и технологии
ул. „Акад. Г. Бончев“, бл. 1, 1113, София, България
тел: (02) 988 35 03; ses2024@space.bas.bg
Повече информация на:
www.space.bas.bg

BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES
SPACE RESEARCH AND TECHNOLOGY
INSTITUTE
BULGARIAN ASTRONAUTICAL SOCIETY

TWENTIETH ANNIVERSARY INTERNATIONAL
SCIENTIFIC CONFERENCE
Devoted to
THE 45-th ANNIVERSARY OF THE MISSION
OF THE FIRST BULGARIAN ASTRONAUT GEORGI IVANOV

**SPACE
ECOLOGY
SAFETY**

artist P. Stoyanov

22 – 25 October 2024
Sofia

Space Research and Technology Institute
Bulgaria, Sofia 1113, Acad. G. Bonchev St., bl. 1
(*359 2) 988 35 03, ses2024@space.bas.bg
www.space.bas.bg

<http://www.space.bas.bg>

e-mail: ses2023@space.bas.bg

Новини от света

ЕВРОПА

Темпът на инфлация в Европейския съюз и еврозоната отново се е ускорил през декември, спрямо същия месец на 2022 г. Това съобщи Евростат, представяйки най-новите си данни за Хармонизирания индекс на потребителските цени (ХИПЦ). В страните от ЕС годишната инфлация е нараснала с 0,3 процентни пункта до 3,4 на сто, а в членките на еврозоната - с 0,5 процентни пункта до 2,9 на сто. На месечна база през декември в сравнение с ноември потребителските цени в ЕС са били нагоре с 0,1 на сто, а в еврозоната с 0,2 на сто. В България обаче, инфлацията през декември 2023 г. се е забавила за пети пореден месец до 5.0 на сто на годишна база, разкриват данните на Евростат за ХИПЦ. През ноември показателят отслабна до 5,5 на сто. През декември в сравнение с ноември 2023 г. цените на дребно у нас са били нагоре с 0,3 на сто. Според данните на НСИ за декември 2023 г., месечната инфлация в страната ни е била 0,3 на сто, а годишната - 4,7 на сто. Сред страните от ЕС през декември 2023 г. най-ниски годишни нива на инфлация са отчетени в Дания (+0,4 на сто), Италия и Белгия (+0,5 на сто за всяка). На другия край на скалата с най-значителни темпове на потребителските цени са били Чехия (+7,6 на сто), Румъния (+7 на сто) и Словакия (6,6 на сто). През декември най-голям принос за годишната инфлация в еврозоната е имал секторът на услугите (+1,74 процентни пункта), следван от храни, алкохол и тютюн (+1,21 п.п.), неенергийни промишлени стоки (+0,66 п.п.) и енергия (-0,68 п.п.).

Източник: actualno.com

АМЕРИКА

Изпитващият затруднения пазар на бизнес имоти в САЩ се готви за рекордна сума на заемите с настъпващ падеж, а това засилва очакванията за ръст на кредитите в неизпълнение, докато собствениците на имоти са принудени да рефинансират при по-високи лихви, пише Wall Street Journal. През 2023 г. настъпи падежът по дълг на стойност 541 млрд. долара, обезпечен с офис сгради, хотели, апартаменти и други видове бизнес имоти, най-високата сума в историята за една година, сочат данни на компанията Trepp. Очаква се заемите за бизнес имоти с настъпващ падеж да продължат да растат, като дължимата сума между сега и края на 2027 г. е над 2,2 трлн. долара, показват още данните на компанията. До момента повечето от заемите са изплатени или удължени. През 2022 и 2023 г. много собственици успяха да си издействат едногодишно или двегодишно удължаване на срока за изплащане на заемите си спрямо заложеното в първоначалните им договори. Сега удължаването е по-трудно. Това принуждава много кредитополучатели да се изправят пред среда на по-високи лихви наред с повече свободни площи и отслабване на паричните потоци, които потискат цените на имотите. Някои собственици и кредитори трябва да се справят и с изтичане на сделки, които са постигнали в началото на пандемията, за забавяне на плащанията до отминаването на най-лошото от здравната криза. За разлика от жилищните заеми, чиято главница се изплаща с времето, повечето заеми за бизнес имоти са само с лихва. Това означава, че когато настъпи падежът по дълга, кредитополучателят трябва да рефинансира или да изплати главницата. Индустиалните имоти, които дълго време бяха любим сегмент на Wall Street благодарение на използването им като центрове за електронна търговия, също показват признаци на отслабване. Загубите на кредиторите от заеми за бизнес имоти започват да растат и изглежда ще продължат да се увеличават. Fitch Ratings прогнозира, че просрочията по ипотечни кредити за бизнес имоти, които са били превърнати в ценни книжа, ще нараснат до 4,5 % през 2024 г. и 4,9 % през 2025 г., над два пъти повече от нивото от 2,25 % към ноември 2023 г. Просрочията по заеми за търговски площи, хотели и офиси се очаква да се повишат, допълва Fitch.

Източник: investor.bg

ФЕДЕРАЦИЯТА НА НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИТЕ СЪЮЗИ (ФНТС)

е творческо-професионално, научно-просветно, неправителствено, неполитическо сдружение с нестопанска цел на юридически лица – съсловни организации, регистрирани по ЗЮЛНЦ, в които членуват инженери, икономисти и други специалисти от областта на науката, техниката, икономиката и земеделието.

ФНТС е съучредител и член на Световната федерация на инженерните организации (WFEO).

ФНТС членува и в Европейската федерация на националните инженерни асоциации (FEANI).

ФНТС е член на Постоянната конференция на инженерните организации от Югоизточна Европа (CO.P.I.C.E.E.), Глобалният Договор на ООН, Европейски млади инженери (EYE).

ФНТС осъществява двустранно сътрудничество със сродни организации от редица страни.

☞ ФНТС обединява 19 национални сдружения – научно-технически съюзи (НТС) и 34 териториални сдружения – ТС на НТС, в които членуват над 15 000 специалисти от цялата страна.

☞ ФНТС е собственик на еднолично дружество с ограничена отговорност "ИНОВАТИКС" ЕООД с предмет на работа инженерно-внедрителска дейност.

☞ Към ФНТС функционира Център за професионално обучение, лицензиран от НАПОО към Министерски съвет на Република България.

Контакти с Център за професионално обучение:

+ 359 2 989 33 79; e-mail: kvvo@fnts.bg

Дом на науката и техниката – град София, предлага зали под наем на атрактивни цени, прекрасни условия за провеждане на научно-технически мероприятия, международни симпозиуми, конгреси, конференции, курсове, концерти, коктейли и др.

Предлагаме ви зали с площ от 39 м2 до 200 м2.

Контакти за зали и офиси под наем:

инж. Марин Антонов: + 359 2 987 72 30; + 359 878 703 669; e-mail: m.antonov@fnts.bg

инж. Валентин Ставрев: + 359 2 986 16 81; + 359 878 703 720; e-mail: vstavrev2@hotmail.com

инж. Невена Дончева: + 359 2 986 16 81; + 359 878 703 714; e-mail: n.doncheva@fnts.bg

ФНТС, София 1000, ул. "Г.С.Паковски" №108, <http://www.fnts.bg/>

Фондация ЕВРИКА подкрепя проекти на талантливи български деца и младежи в областта на науката, техниката и предприемачеството, насърчава обучението и специализацията, стимулира разширяването на младежкото международно научно и техническо сътрудничество, подкрепя младите изобретатели, учени и предприемачи, участва в разпространяването на научни, технически и икономически знания.

София 1000, бул. "Патриарх Евтимий" №1
телефони: (3592) 981-51-81, 981-54-83, 981-37-99
факс: (3592) 981-54-83
e-mail: office@evrika.org

Съюзът на Изобретателите в България (СИБ) е сдружение с нестопанска цел в частна полза на изобретатели, патентни специалисти, селекционери и новатори от всички области на науката и техниката и функционира на принципите на доброволното членство, самоуправлението и демократичността в съответствие със Закона за юридическите лица с нестопанска цел.

СИБ е член на:

**Федерацията на научно-техническите съюзи
в България (ФНТС)**

**Международната федерация на асоциациите
на изобретателите (IFIA)**